

Boszorkányüldözés, avagy egy orvos százados küzdelme rendfokozatának visszaszerzéséért 1956 után ^[1]

„Magyar Honvédelmi Miniszter Úr! Alulírott dr. Széll Endre ózdi lakos városi kórházi osztályvezető főorvos azon tiszteletteljes kérelemmel fordulok Miniszter úrhoz, hogy nekem a tartalékos orvosszázadosi rendfokozatot visszaadni szíveskedjék, amitől 1958. február 28-án megfosztottak.”

Bevezetés

1956-ot követően a hatalom nagyszabású vizsgálatokba kezdett: kik voltak az ellenforradalminak minősített cselekmények elkövetői. Az első számú bűnbakok a „horthysta” és „nyilas” elemek voltak, akik a teória szerint előre kitervelten szervezték meg az eseményeket. Így az összes olyan személyt felülvizsgálták, akik 1945 előtt tiszti rendfokozatot viseltek, és a korábbi tisztogatások során megtartották azt. Bizottságok alakultak, amelyekbe a Néphadseregen és a Rendőrségen kívül a területileg illetékes pártszervezetek delegáltak tagokat. A vizsgálatok többségében a végeredmény nem volt kétséges: ha a tartalékos tisztek többsége nem is cselekedett semmit, a reakciós, horthysta, kispolgár, fasiszta stb. jelzők elegendők voltak ahhoz, hogy megfosszák őket korábbi rendfokozatuktól. Az esetek nagy részében ezzel le is zárult az ügy - mindkét fél megnyugvásával. A kivételek egyike volt *dr. Széll Endre*, aki többször is megkísérelte elérni tartalékos tiszti rendfokozatának megőrzését, szembeszállva a megyében uralkodó, az országos átlagnál is vonalasabb politikai vezetéssel.

Békés felvonulók Ózdon 1956-ban

[Forrás \[2\]](#)

Dr. Széll Endre (Szár, 1905. december 27. - Esztergom, 1977. július 9.) kötelező katonai szolgálatát a 2. gyalogezrednél teljesítette, 1929-ben orvosi diplomát szerzett Pécsen, majd 1931-ben sebész szakképesítést kapott. 1933. október 1-jétől került hivatásos honvéd orvosi állományba a 4. kerékpáros zászlóaljnál. 1935. augusztus 1. és 1936. augusztus 1. között a 6/I. határőr osztálynál szolgált, majd a 2/III. zászlóalj kötelékébe helyezték. Következő szolgálati helye a szombathelyi 3/I. tüzérezred volt 1939. január 23-ig, ahonnan a nagykanizsai honvéd kórház állományába került. 1939. augusztus 1-jétől rövid ideig a kassai, majd november 15-étől a kolozsvári helyőrségi kórházban szolgált. 1944. október 15. és 1945. április 30. között az 5. tartalék hadosztály egészségügyi oszlopával hadművelési területen tartózkodott, majd amerikai hadifogságba esett, ahonnan 1945. november 12-én tért haza. 1947-ben betegség miatt hivatásos szolgálatra alkalmatlanná vált, ezt követően az ózdi kórház fül-orr-gége szakorvosaként dolgozott. 1957-ben megfosztották rendfokozatától.

A forráscsoport olvasásakor sokáig úgy érezzük, hogy az ügy végkimenetele független a vizsgálattól és a tényektől, a résztvevők és a körülmények előre meghatározzák, mi fog történni. Dr. Széll Endre orvos esetében a hatóságok képviselői a „vizsgálat” során azokat a tényeket, amelyek nem illettek előzetes koncepciójukba, egyszerűen figyelmen kívül hagyták, illetve nem ellenőrizték információikat. A vizsgálat során újabb és újabb „terhelő adatokat” találtak, végül - három évig tartó hivatalos eljárás után Széll Endrét megfosztották rendfokozatától. Mindezek mellett az is érzékelhető a forrásokból, hogy a forradalom után néhány évvel már bizonyos fokig enyhült a politikai légkör. A Belügyminisztérium véleményét megfogalmazó ózdi illetőségű politikai tiszt korábbi felfogását megtartva ugyanis dr. Széll Endre rendfokozatának visszaadását javasolta „azzal a megjegyzéssel, hogy nevezett személyt a megbízhatatlanok csoportjába sorolják be.” Ózd járási kiegészítő parancsnokság felülvizsgáló bizottsága - úgyszintén fenntartva korábbi véleményét Széll Endre „ellenforradalmi” magatartásáról -, ekkor már az orvos szakmai munkájára helyezte a hangsúlyt. Ennek „alapján, mivel nevezett Ózd város és járásának egyetlen orr, fül, gége szakfőorvosa, és munkáját kifogástalanul látja el, a Kiegészítő Parancsnokság részére a sorkötelesek szakorvosi vizsgálatát is rendszeresen ő hajtja végre, ezért javasoljuk századosi rendfokozatának visszaadását.” A döntést viszont a megyei hadkiegészítő parancsnok hozta meg, aki 1960-ban is ugyanaz az ezredes volt, mint 1957-ben, s a korábbi vádak, illetve vélhetően a „volt horthysta tisztek” iránti ellenszenv okán utasíthatta el dr. Széll Endre századosi rendfokozatának visszaállítását.

Források

1.

Belügyi vélemények dr. Széll Endréről

1957

Felülvizsgáló lap

Dr. Széll Endre (1905., Börözfű Erzsébet) szds .

Munkahelye Ózdi Városi Kórház orr-fül-gége orvos

Lakcíme Ózd I., Kórházsor 27.

A véleményt adta Ózdi Városi Kórház dr. Borsányi Gábor alapszervezet[i] titkár, Hegedűs János r. hadnagy, politikai osztály

Párt, munkahely, lakhelyről beszerzett vélemény (összefoglalva):

Nevezett jelenleg az ózdi városi kórház orr-, fül- és gége orvosa. Az ellenforradalom ideje előtt, mint kórházigazgató volt, azonban már abban az időben is sem a szakszervezetet, sem a pártvezetőséget semmibe nem szerette beavatni, aminek következtében a kórház pártmunkáját felülvizsgálták, s ekkor hiányosságaira rámutattak. Klerikális beállítottságú egyéniség. Családjával együtt rendszeres templomjáró. Fia papnövendék Győrben. Az ellenforradalom alatt aktív támadást indított a kommunisták ellen, s azokat beosztásukból leváltatta, elbocsájtatta. A kiegészítő parancsnokság szűk szerve is egyik szemtanúja volt annak, amikor az ellenforradalom ideje alatt a diákokkal paktált a tanácsháztéren. Egyéni elbeszélgetés folytán már akkor megnyilvánult nála az, hogy a kapitalizmusnak a visszaállítása érdekében hűen bekapcsolódna.

Ózd, 1957. október 17.

Csörgi József szds. kieg. pk.

Zeher István szds. személyügyi főtitst

***

Belügyminisztérium véleménye:

Az ellenforradalom ideje alatt rendszeresen tartotta a kapcsolatot az Ózdi Diák Szövetséggel, akiket tanácsokkal látott el. Politikailag teljesen megbízhatatlan.

Ózd, 1957. október 29.

Hegedűs János r. hdgy.

***

Bizottság véleménye és javaslata:

Nevezett a régi hadseregben hivatásos százados volt. Jelenleg 52 éves, politikai átnevelése már nem remélhető, annál inkább, mivel gyermeke nem az állami gimnáziumban, hanem a papok által fenntartott gimnáziumban végezte tanulmányait.

Nevezett klerikális befolyás alatt áll jelenleg is. A Bizottság javasolja nevezett rendfokozatának megvonását.

Ózd, 1957. december 4.

Csörgi József szds. kieg. pk. bizottsági elnök

Varga Imre r. hdgy. Pol. O. részéről

Cserepes Károly V. Pb részéről

Kovács Ferenc Városi Pb részéről

Zeher István szds. szü. M. nyt. főtitst

***

Megyei Bizottság javaslata:

Kieg. bizottság javaslatával egyetértünk. Nevezett személy a régi hadseregben, mint orvos tart. ti. teljesített szolgálatot. Az ellenforradalom ideje alatt, mint orvos aktívan bekapcsolódott, kinevezték az ózdi kórház igazgatójának, mint igazgató, követelte a munkástanács előtt kommunisták leváltását és elbocsájtását.

Egyetértett az ellenforradalom követeléseivel, a fiatalokat, diákokat a munkáshatalom ellen és a SZU ellen szította. Idealista világnézettel bír, fiát is papnak taníttatta, sem erkölcsileg, sem politikailag nem tartjuk megbízhatónak. Tiszti rendfokozatának megfosztását javasoljuk.

Miskolc, 1958. január 27.

Tuli István ezredes megyei kieg. pk.

Giczi Zoltán szds. megyei kieg. szü. főti.

Takács Lajos Megyei Pb részéről.

Korom István szds. B. M. részéről.

2.

Dr. Széll Endre levele az ózdi Honvédkiegészítő Parancsnoksághoz

Ózd, 1958. február 26.

Ózd Honvédkiegészítő Parancsnokság

Helyben

A tartalékos tisztek magatartásának felülvizsgálata alkalmával velem szemben az igazolás alkalmával az alábbi vádakot hozta fel a Bizottság tisztii elnöke:

1. Bejelentés érkezett ellenem, hogy az 1956. októberi események alkalmával a kommunistákat gyaláztam, és a kórházból el akartam távolítani.
2. A fiamat papnak neveltem

A vádakra csak annyit említettem, hogy az egész légből kapott mese, mert senkit a kórházból eltávolítani nem óhajtottam, azon kívül a kommunistákat nem gyaláztam, annál is inkább, mert az előző M.D.P. pártbizottságnak egyes tagjai személyes jóbarátaim voltak, és ma is azok, azon kívül még az események alatt „jóhiszeműen félrevezetett” embernek a meggondolatlan kijelentéseit sem tettem.

A fiam jelenleg a budapesti János Kórház egészségügyi dolgozója, sem ő, sem mi nem kívántuk egyházi pályára való lépését. A feljelentőnek a nevét velem nem közölték, sem alkalmat nem adtak a védekezésre vagy az ellenbizonyításra.

Rövid tárgyalás után meghozták a döntést, arra hivatkozva, hogy az előző (Horthy) rendszerben hivatásos állományú tiszt voltam, a rendfokozatomat nem tarthatom meg, ezért attól megfosztanak.

Arról pedig, hogy a döntés ellen fellebbezéssel lehet élni, elmulasztottak értesíteni.

Utólag jutott tudomásomra, hogy volt honvédorvos tisztársaimnak a rendfokozatát meghagyták, akik ugyancsak az előző rendszerben hivatásos orvostisztek voltak. Ez igazolja azt, hogy az ellenem felhozott indok, melynek alapján rendfokozatomtól megfosztottak, nem felel meg a valóságnak. A törvényesség súlyos megsértését látom velem szemben, úgy a felhozott indok miatt, ugyancsak amiatt, hogy nem közölték velem, hogy a döntéssel szemben fellebbezési jogom van.

Kérem a címzett parancsnokságot, hogy felterjesztésemet, mint fellebbezést juttassák el az illetékes fórumhoz, és azt meg kérem [!], hogy a törvényesség alapján és igazságosan hozza meg a döntését velem szemben.

A kórház igazgatójának az igazolását az ellenforradalmi idők alatt lévő magatartásomról ugyancsak mellékelten felterjesztem.

Ózd, 1958. február 26.

***

Városi Kórház, Ózd, Béke u., telefon 78.

Hivatalból igazolom, hogy a fenti Kórház állományába tartozó dr. Széll Endre, gége-osztály vezető főorvos, 1956. október 23. utáni ellenforradalmi időkben sem ellenforradalmi cselekményekben, sem párt vagy kormányellenes ténykedésben nem vett részt, sem a fentiek elleni kijelentéseket nem tett. A kérdéses idő alatt orvosi munkáját végezte el. A kórházi igazolásom ilyen értelemben nyert igazolást.

Ózd, 1958. 02. 26.

Dr. Major Kálmán kórház igazgató főorvos

3.

Vélemények, javaslatok dr. Széll Endréről

1958

Dr. Széll Endre kórházi osztályvezető főorvos

Nevezett kérelmével a kiegészítő parancsnokság, valamint a járási operatív osztály nem ért egyet, azonban nem hajlandó a járási osztály külön véleményt adni róla, mivel az ellenforradalmi tevékenysége most van felderítés alatt.

Az a tény, mondotta Hegedűs János rendőr hadnagy, hogy ha esetleg a későbbiek folyamán teljesen tisztázódní fog az ellenforradalom alatti ténykedése, erről értesíteni fog bennünket.

Az Ózdi Városi Kórház alapszerv titkárja úgyszintén az előző véleményétől nem állt el.

Ezen kérelmét azért később terjesszük fel, mert azon operatív tag, aki nevezett ügyével foglalkozik, hosszabb ideig szolgálatilag távol volt. Hegedűs hadnagy elvtárs megjegyzi még azt is, hogy dr. Major Kálmán már az előzőleg dr. Roskáról is hasonló jó véleményt adott, aki jelenleg is vizsgálati fogságban van az ellenforradalom óta. A fellebbezésben megjegyzett állítása nem fedi a valóságot, mert közölve lett vele, hogy fellebbezhet.

Ózd, 1958. március 20-án

Zeher István szds. szű. főtiszt

***

Felülvizsgálati lap

Dr. Széll Endre (1905., Börötfy Erzsébet) szds.

Munkahelye Ózdi Városi Kórház orr-fül-gége orvos

Lakcíme Ózd I., Kórházor 27.

A véleményt adta Ózdi Városi Kórház Dr. Borsányi Gábor alapszerv[ezeti] titkár, H. J. r. hadnagy, politikai osztály

Párt, munkahely, lakhelyről beszerzett vélemény (összefoglalva):

Nevezett jelenleg az ózdi városi kórház orr-, fül-, és gége orvosa. Az ellenforradalom ideje előtt mint kórházigazgató volt, azonban már abban az időben is sem a szakszervezetet, sem a pártvezetőséget semmibe nem szerette beavatni, aminek következtében a kórház pártmunkáját felülvizsgálták, s ekkor hiányosságaira rámutattak. Klerikális beállítottságú egyéniség. Családjával együtt rendszeres templomjáró. Fia papnövendék Győrben. Az ellenforradalom alatt aktív támadást indított a kommunisták ellen, s azokat beosztásukból leváltatta, elbocsájtatta. A kiegészítő parancsnokság szűk szerve is egyik szentánúja volt annak, amikor az ellenforradalom ideje alatt a diákokkal paktált a tanácsháztéren. Egyéni elbeszélgetés folytán már akkor megnyilvánult nála az, hogy a kapitalizmusnak a visszaállítása érdekében hűen bekapcsolódna.

Ózd, 1958. június 5.

Csörgi József szds. kieg. pk.

Zeher István szds. személyügyi főtiszt

***

Belügyminisztérium véleménye:

Nevezett személyel kapcsolatban a Politikai Kirendeltség javasolja a rendfokozat megfosztását, mivel az ellenforradalom ideje alatt, mint orvos igyekezett a kórházból minden kommunista beosztott elbocsátani. Ugyanakkor a Kádár kormány megalakulása után igyekezett a legaktívabban uszítani a Kádár kormány ellen és aktívan támogatta dr. Roska Lajos sebész főorvost, akit ellenforradalmi tevékenységéért internáltunk is.

Dátum nélkül

Hegedűs János rny. hadnagy

***

Bizottság véleménye és javaslata:

Nevezett a régi hadseregben hivatásos százados volt. Jelenleg 52 éves, politikai átnevelése már nem remélhető, annál is inkább, mivel gyermeke nem az állami gimnáziumban, hanem a papok által fenntartott gimnáziumban végezte tanulmányait.

Nevezett klerikális befolyás alatt áll jelenleg is. A Bizottság javasolja nevezett rendfokozatának megvonását.

Ózd, 1958. június 5.

Hegedűs János rny. hadnagy pol. kir. vez. mb.

Csörgi József szds. kieg. pk.

Kormos Zoltán járási Pb részéről

***

A megyei bizottság javaslata

A Megyei tartalékos tiszti felülvizsgáló bizottság a nevezett fellebbezési kérelmét az újonnan beszerzett vélemények alapján újból felülvizsgálta, és megállapította, hogy az előző felülvizsgálatnál felhozott tények fedik a valóságot, egyetértve a kiegészítő parancsnokság felülvizsgáló bizottságának javaslatával továbbra is javasolja tartalékos tiszti rendfokozatának megvonását.

Miskolc, 1958. 06. 24.

Tuli István ezredes, parancsnok

Dienes Imre szds. szü. M. nyt. tiszt

Kocsis Bertalan megyei Pb részéről

Korom László szds. BM részéről

4.

Dr. Széll Endre értesítése tiszti rendfokozatának megvonásáról

Dr. Széll Endre

Ózd

•I. ker., Kórházsor 97.

A Honvédelmi Miniszter Elvtárshoz 1958. február 25-én [!] tartalékos tiszti rendfokozatának megvonása ellen beadott fellebbezésére értesítem, hogy a Honvédelmi Minisztériumban működő bizottság a kiegészítő parancsnokság javaslatával egyetértett, és fellebbezését elutasította.

Miskolc, 1958. június 24.

Tuli István ezredes, parancsnok

5.

Dr. Széll Endre ismételt fellebbezése a honvédelmi miniszterhez

Ózd, 1959. július 8.

Ózd, 1959. július 8-án

Magyar Honvédelmi Miniszter Úr!

Alulírott dr. Széll Endre ózdi lakos városi kórházi osztályvezető főorvos azon tiszteletteljes kérelemmel fordulok Miniszter úrhoz, hogy nekem a tartalékos orvosszázadosi rendfokozatot visszaadni szíveskedjék, amitől 1958. február 28-án megfosztottak. Kérésem támogatására szabadon az alábbiakat előadnom:

A honvédséghez 1934-ben kerültem, mint orvos. Rövid csapatszolgálat után a különböző honvédkórházaknál teljesítettem szolgálatot, mint fül-orr-gége szakorvos. A háború befejezése után a bpesti I. kerületi parancsnokság igazoló bizottsága, valamint az orvos eu. szakszervezet igazoló bizottsága simán igazolt. Ennek alapján visszakérültem a demokratikus honvédséghez, s a miskolci 2. hőr. zlj-hoz nyertem beosztást. Itt estem át a második szűrésen, mikor is a B lista bizottság a szolgálatban megtartott. Majd megbízatást nyertem a miskolci honvéd gyengélkedőház megszervezésére és felállítására, amit végre is hajtottam. Ezután többször kiújult és már régebben fennálló betegségem miatt saját kérelmemre felülvizsgálat újtán nyugállományba vonultam, s mint polgári orvos az ózdi vasgyári, jelenleg városi kórháznál nyertem alkalmaztatást, mint osztályvezető főorvos. A honvédség pár év múlva a nyugállományból a tartalékos állományba helyezett át. Ózdon kb. 13 óta működöm, főleg gyári munkásokból és bányászokból adódik a beteganyagom. Magánygyógyászatot évek óta nem folytatok. Többször részesültem munkámért jutalomban, dicséretben, egy ízben egészségügyi miniszteri dicséretben. Fegyelmi eljárás ellenem nem volt. Két évig voltam igazgatóhelyettes, két évig igazgató főorvos, mely pozícióból többszöri kérelmemre váltottak le, mert fizikailag a kettős munkát nem bírtam. Jelenleg is napi 11 órás munkaidőt dolgozom. Az 1956-os ellenforradalom alatt az orvosi munkámat végeztem, semmi féle részt nem vettem benne, az egész időt Ózdon töltöttem. Utána a kórházi igazoló bizottság a magatartásomért simán igazolt, s vezető állásomban megtartott, majd, amikor szükségem volt, a rendőrhatalóság is kiállította simán az erkölcsi bizonyítványt. A családomból sem vett részt senki az ellenforradalomban, sem nem disszidált. Ezek után rendkívül megdöbbentett az a tény, hogy az ózdi honvéd kiegészítő parancsnokság igazolási eljárásakor olyan lehetetlen és igaztalan vádakkal illették: a kórházban gyaláztam a kommunistákat, el akartam távolíttatni őket, a fiamat papnak adtam. A vádak cáfolására módot nem kaptam, bizonyítani nem bizonyítottak be ellenem semmit, mégis megfosztottak rendfokozatomtól. A beadott fellebbezésemet úgy utasították el, hogy tárgyalás vagy kihallgatás, bizonyítás a tárgyban nem volt. Úgy érzem, a vádakat cáfolnom nem kell, az évtizednél több eddigi becsület és lelkiismeretes munkám bizonyít mellettem, amit igazol az a tény is, hogy a honvédség részére a mai napig is évek óta állandóan végzek szakorvosi munkát a sorkötelesek és tartalékos tisztek szakszűrő vizsgálatával, s ugyancsak gyógyító munkát is a tényleges tisztek és tiszthelyettesek, valamint családtagjaim számára. A kórházi pártbizottság titkára is kijelentette, hogy a katonai hatóság megkeresésére szívesen tesz írásbeli nyilatkozatot mellettem, mert már 1956 előtt is ismert, és magatartásomat és munkásságomat ismeri. Ötvennégy éves koros ember vagyok, tiszti rendfokozat nélkül, mint legénységi állományú, a honvédségtől végleges elbocsátást nyernék. Mégis én annyira szegényteljesnek és megbélyegzőnek tartom a magam számára a rendfokozatom elvesztését, s érzem, hogy ezt nem érdemlem meg, ezért kérem a rehabilitációm és a rendfokozatom visszaadását. Kérésem megismétlése mellett maradok teljes tisztelettel:

Dr. Széll Endre

Kórházi osztályvezető főorvos

6.

Vélemények, javaslatok dr. Széll Endréről

1960. január

Felülvizsgálati lap

Dr. Széll Endre (1905., Börözfűy Erzsébet) volt tartalékos szds.

Munkahelye Ózdi Városi Kórház orr-fül-gége orvos

Nevezett a Városi Kórház Orr-Fül-Gége osztályán dolgozik, mint főorvos. A beosztását jó látja el. Az ellenforradalom alatt fegyveres tevékenységben nem vett részt, azonban, mint eszmei irányító tevékenykedett a Városi Kórháznál. Állandóan kapcsolata volt az ellenforradalmárokkal, és irányította őket. Dr. Gerőfi főorvos ellen bírósági eljárást indítottak ellenforradalmi tevékenységéért, azonban nevezett védelmére állt fel. Az ellenforradalom alatt Mindszenty hívének vallotta magát. Támogatta Mindszenty elveit. Fiát utasította, hogy adjon fel Mindszenty részére dísztáviratot, hogy foglalja el régi beosztását. A Horthy hadseregben 15. éven keresztül, mint hivatásos tisztiorvos tevékenykedett. Túl klerikális beállítottságú az egész családja. Rendszeresen járnak templomba. A politikai álláspontjait csak szűk baráti körben nyilvánítja.

Ózd, 1960. 01. 27.

Jordán Gábor szds. szü. fő ti.

Kacsó Albert szds. kieg. pk.

***

Belügyminisztérium véleménye

Nevezett személy a birtokunkban lévő adatok szerint az ellenforradalom ideje alatt feleségével együtt utasították gyerekeit, hogy azonnal állítsanak össze egy dísztáviratot és küldjék el Mindszentynek, hogy vállalja el a miniszteri tárcát. 1958. évben a Nagy Imre és társainak kivégzése után felesége olyan kijelentést tett, mellyel ő maga is egyetértett, hogy azt az embert akasztották fel, aki az „igazságért és a nép érdekeiért harcolt a jólétért”. Ugyanakkor megjegyezték, hogy azt az embert kellene felakasztani, aki Nagy Imrét felakasztatta. A fentieket figyelembe véve és azt, hogy jelenleg az ózdi Új Kórházban, mint orr, fül, gége szakfőorvos dolgozik, mely beosztását jól látja el [!], javasoljuk rendfokozatának visszaadását azzal a megjegyzéssel, hogy nevezett személyt a megbízhatatlanok csoportjába sorolják be.

Ózd, 1960. január 27.

Hegedűs János r. fhdgy.

***

Bizottság véleménye és javaslata:

A Bizottság megvizsgálta a nevezett kérelmét és a beszerzett vélemények, valamint a javaslatok alapján a következő döntést hozta:

Nevezett jelenleg az Ózdi Városi Kórház orr, fül, gége szakfőorvosa. Egyedüli szakorvos, aki Ózd város és járás területén, mint kiváló szakorvos végzi munkáját. Munkája ellen semmiféle kifogás nem merült fel, azt legjobb tudása szerint személyekre való megkülönböztetés nélkül odaadón végzi. Az 1958-ban hozott lefokozási javaslatnál a BM által rögzített tények helytállóak, azonban nem lett figyelembe véve, hogy nevezett, mint orr, fül, gége szakfőorvos komoly polgári beosztásban van, és esetleges lefokozása kihatna a munkájára, ami hátrányos lenne Ózd város egészségügyi ellátására is. Ezt bizonyítja nevezett két esetben beadott rendfokozat visszaadási kérelme is.

A fentiek alapján, mivel nevezett Ózd város és járásának egyetlen orr, fül, gége szakfőorvosa és munkáját kifogástalanul látja el, a Kiegészítő Parancsnokság részére a sorkötelesek szakorvosi vizsgálatát is rendszeresen ő hajtja végre, ezért javasoljuk századosi rendfokozatának visszaadását.

Ózd, 1960. január 28.

Kacsó Albert szds. kieg. pk.

Jordán Gábor szds. szü. fő ti.

Istók László városi pb. titkár

Bodó József r. fhdgy. BM Pol. kir. részéről

Tuli István ezredes, Borsod-Abaúj-Zemplém megyei hadkiegészítő parancsnok elutasító határozata

Miskolc, 1960. február 10.

BAZ megyei Kiegészítő parancsnok döntése

Dr. Széll Endre (1905, Börözfű Erzsébet) tartalékos százados.

Az 1956. októberi ellenforradalom alatt elkövetett ténykedéséért az Ózd járási kiegészítő parancsnokság tartalékos tiszti felülvizsgáló bizottsága, 1957. december 4-én a rendfokozatának megvonására tett javaslata és véleménye, valamint a megyei kiegészítő parancsnokság tartalékos tiszti felülvizsgáló bizottsága 1958. január 27-én rendfokozatának megvonására tett javaslata alapján:

A Honvédelmi Miniszter Elvtárs 1958. évi március hó 7-én kelt 0177. számú parancsában:

A Magyar Népköztársaság Elnöki [popup title="Tanács[a]" format="Default click" activate="click" close text="A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Magyar Népköztársaságban az Országgyűlés mellett az államhatalom másik legfőbb szerve volt, mely testületként gyakorolta az általában az államfőket megillető jogokat, ezen felül bizonyos korlátozásokkal az Országgyűlést helyettesítő jogkörrel is rendelkezett. Az Elnöki Tanács törvényerejű rendeleteket alkothatt, amelyekkel – az Alkotmány kivételével – úgyszólván bármely törvényt módosíthatott."] 107/1957. számú határozata alapján az ellenforradalom alatti magatartásáért honvéddé lefokozta.

A Honvédelmi Miniszter Elvtárshoz 1958. február hó 26-án kérvényt terjesztett fel rendfokozatának visszaadása tárgyában. Kérvényét a Honvédelmi Miniszter Elvtárs a megyei kiegészítő parancsnokságnak leadta, újbóli felülvizsgálat végrehajtása végett.

A nevezett ellenforradalom alatti magatartása újból felül lett vizsgálva, a beszerzett vélemények alapján, mivel az ellenforradalom alatti ténykedése teljes mértékben fennállott, az Ózdi Járási Kiegészítő parancsnokság tartalékos tiszti felülvizsgáló bizottsága, valamint a megyei kiegészítő parancsnokság tartalékos tiszti felülvizsgáló bizottsága a Honvédelmi Miniszter Elvtárshoz felterjesztett felülvizsgálati jegyzőkönyvben javasolta rendfokozata további megvonásának jóváhagyását.

A Honvédelmi Minisztériumban működő bizottság, a kiegészítő parancsnokságok javaslatával egyetértett, és fellebbezését elutasította.

A kérelem elutasításáról az értesítést és az Ózdi Járási kiegészítő parancsnokságnak, valamint a nevezettnek 1958. június 24-én az 1376/1958. számú úgyszerződésben megküldtem.

A nevezett 1959. július hó 8-án beadott kérvénye alapján, az Ózdi Járási kiegészítő parancsnokság tartalékos tiszti felülvizsgáló bizottsága által felterjesztett felülvizsgálati lap és beszerzett vélemény alapján megállapítom, hogy azok az ellenforradalmi ténykedései, melyek már az előző felülvizsgálatok folyamán fennállottak, jelenleg is fennállanak.

Az ellenforradalom alatt elkövetett ténykedését, még súlyosítja az, hogy feleségének azon kijelentésével ő is egyetértet, amelyet nagy Imre és társainak kivégzése után tett „hogy azt az embert akasztották fel, aki az igazságért, a nép érdekeiért harcolt, a jólétéért”. Ugyanakkor megjegyezték, hogy „azt az embert kellene felakasztani, aki Nagy Imrét felakasztatta”.

Az ellenforradalom alatt elkövetett ténykedése alapján, nem értek egyet az Ózdi járási kiegészítő parancsnokság felülvizsgáló bizottsága által 1960. január 28-án tett véleményével és javaslatával, melyben javasolja tartalékos tiszti rendfokozatának visszaadását.

A fentiek alapján a nevezett ügyét lezártak tekintem.

Miskolc, 1960. február 10.

Tuli István ezredes, pk.

Címkék:

[1956](#) ^[3]
[Ózd](#) ^[4]
[MDP](#) ^[5]
[Magyar Néphadsereg](#) ^[6]
[ellenforradalom](#) ^[7]
[Honvédelmi Minisztérium](#) ^[8]
Kiadás: 14. évfolyam (2014) 3. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/boszorkanyuldozes_avagy_egy_orvos_szazados_kuzdelme_rendfokozatanak_visszaszereseert_1956_utan.html

Hivatkozások

- https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/boszorkanyuldozes_avagy_egy_orvos_szazados_kuzdelme_rendfokozatanak_visszaszereseert_1956_utan.html
- <https://www.facebook.com/baranyaijosef>
- <https://www.archivnet.hu/cimkek/1956>
- <https://www.archivnet.hu/cimkek/ozd>
- <https://www.archivnet.hu/cimkek/mdp>
- <https://www.archivnet.hu/cimkek/magyar-nephadsereg>
- <https://www.archivnet.hu/cimkek/ellenforradalom>
- <https://www.archivnet.hu/cimkek/honvedelmi-minisztorium>